

7

การเปรียบเทียบการปฏิบัติตนของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะความดันโลหิตสูง
ที่ควบคุมอาการได้และที่ควบคุมอาการไม่ได้

นางสาวกนกวรรณ ตั้งวุฒิกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-568-026-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012779

I10296621

A COMPARISON OF SELF-PRACTICES BETWEEN CONTROLLABLE
AND UNCONTROLLABLE SIGNS AND SYMPTOMS OF
HYPERTENSIVE PREGNANT WOMEN

Miss Kanogwan Tangvutikorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Nursing Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1987

ISBN 974-568-026-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเปรียบเทียบการปฏิบัติคนของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงที่ควบคุมอาการได้และที่ควบคุมอาการไม่ได้

โดย

นางสาวกนกวรรณ คั่งวุฒิกร

ภาควิชา

พยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

อาจารย์นัยกา สวัสดิ์วงศ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

..... *วิภาณี* คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *Prachan* ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมคิด รักษาสัตย์)

..... *Pranom* กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์)

..... *Nai* กรรมการ
(อาจารย์นัยกา สวัสดิ์วงศ์)

..... *Ki* กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ศิริสุข ศรีสุข)

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเปรียบเทียบการปฏิบัติคนของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงที่ควบคุมอาการได้และที่ควบคุมอาการไม่ได้

ชื่อนิสิต

นางสาวกนกวรรณ ตั้งวุฒิกร

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

อาจารย์นิยดา สวัสดิ์วงศ์

ภาควิชา

พยาบาลศึกษา

ปีการศึกษา

2529

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาย้อนหลัง มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติคนของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงชนิดพรีอีคลัมป์เซียม-อีคลัมป์เซียม กลุ่มที่ควบคุมอาการได้และกลุ่มที่ควบคุมอาการไม่ได้ และเพื่อศึกษาปัญหาการปฏิบัติคนของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงชนิดพรีอีคลัมป์เซียม-อีคลัมป์เซียม ตัวอย่างประชากรของการวิจัยครั้งนี้คือ หญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงชนิดพรีอีคลัมป์เซียม-อีคลัมป์เซียม ที่ได้รับการตรวจรักษาในแผนกสูติกรรม โรงพยาบาลราชวิถี และโรงพยาบาลศิริราช เลือกตัวอย่างประชากร ตามเกณฑ์ที่กำหนดทั้งสิ้น 50 คู่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง หาความตรงตามเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์โดยอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิ 8 ใน 10 ท่านเห็นด้วย หาความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ตามแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาได้เท่ากับ 0.76 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. หญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงชนิดพรีอีคลัมป์เซียม-อีคลัมป์เซียม กลุ่มที่ควบคุมอาการได้ มีการปฏิบัติคนเรื่องต่าง ๆ ที่ดีกว่ากลุ่มที่ควบคุมอาการไม่ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้คือ การรับประทานถั่วเมล็ดแห้งหรืออาหารที่ทำจากถั่วเมล็ดแห้ง การรับประทานผลไม้จำพวกส้มหรือผลไม้อื่น การเคี้ยวเคี้ยว

น้ำปลา ซอสหรือน้ำจิ้มที่มีรสเค็ม การนอนพักหลังรับประทานอาหารเช้าและกลางวัน การปรึกษาขอคำแนะนำ หรือพูดคุยถึงความวิตกกังวลของตนเองกับบุคคลที่ไว้วางใจ เมื่อมีความวิตกกังวล การหางานอดิเรกทำหรือฝึกสมาธิเมื่อมีความวิตกกังวล การสังเกตความสม่ำเสมอของการกินของทารกในครรภ์ทุกวัน และการปฏิบัติตนเมื่อมีอาการปวดศีรษะ ตาพร่ามัว เจ็บปวดบริเวณต้นปี

2. หญิงตั้งครรภ์ทั้ง 2 กลุ่ม รายงานปัญหาการปฏิบัติตนในทุกด้านซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้ให้บริการคือ "ไม่มีใครแนะนำ" ส่วนปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวหญิงตั้งครรภ์เองคือ "ความชอบหรือไม่ชอบที่จะรับประทานอาหารชนิดนั้น ๆ" และ "ไม่กล้าถามกลัวถูกดู"

Thesis Title A Comparison of Self-Practices between
 Controllable and Uncontrollable Signs
 and Symptoms of Hypertensive Pregnant
 Women

Name Miss Kanogwan Tangvutikorn

Thesis Advisor Assistant Professor Pranom Othaganont, Ed.D

Thesis Coadvisor Miss Neyada Swasdiwong

Department Nursing Education

Academic Year 1986

ABSTRACT

This retrospective study was an attempt to compare the self-practice between 50 pairs of controllable and uncontrollable signs and symptoms of hypertensive pregnant women who attended the antenatal care in Rajvitee and Siriraj Hospitals. The interview schedule was designed by the researcher and tested with 10 experts for content validity. The reliability computed by α - Coefficient was equal to 0.76.

The major findings

1. The controllable group had self-practice better than uncontrollable group at the 0.5 level of significance in 8 items : (1) bean intake (2) fruit or orange intake

4

(3) salt intake (4) rest after meal (5) take counsel with someone when needed (6) anxiety releasing through hobby or meditation (7) fetal movement observation and (8) self-practice while they had an headache, blur vision or epigastric pain

2. Both group of pregnant women reported the problems concerning their self-practice regarding to health personels was "lack of instruction" while the problems concerning themself were "the preference of certain kind of food" and "make themself scare from health personels"

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โททกานนท์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย และอาจารย์นิยดา สวัสดิ์วงศ์ อาจารย์ผู้ร่วมควบคุมการวิจัย ซึ่งได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้กำลังใจจนกระทั่งผู้วิจัยสามารถทำวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ อาจารย์ ดร.กิติเรก ศรีสุโขะ กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับสถิติการวิจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านอาจารย์ดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ. โอกาสนี้

อนึ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ ขอขอบคุณพยาบาลแผนกสูติศาสตร์ นรีเวชวิทยา โรงพยาบาลราชวิถี และโรงพยาบาลศิริราช ที่ได้ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล รวมทั้งหญิงตั้งครรภ์ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์เป็นอย่างดี และสุดท้ายขอขอบคุณทุก ๆ ท่านที่มีส่วนช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

กนกวรรณ ตั้งวุฒิกร

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ช

บทที่

1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	6
ปัญหาของการวิจัย	6
แนวเหตุผลและสมมุติฐานของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	8

2 บรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลักษณะทางคลินิกของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะความดันโลหิตสูง ชนิดพรีอีแคลมพ์เซีย-อีแคลมพ์เซีย	9
การรักษาภาวะความดันโลหิตสูงชนิดพรีอีแคลมพ์เซีย- อีแคลมพ์เซีย	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย	43
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ	75
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	77
	อภิปรายผล	80
	ขอเสนอแนะ	90
	บรรณานุกรม	94
	ภาคผนวก	
	ภาคผนวก ก. สถิติที่ใช้และวิธีวิเคราะห์ข้อมูล	105
	ภาคผนวก ข. แบบสัมภาษณ์	110
	ประวัติผู้วิจัย	132

รายการตารางประกอบ

ตาราง		หน้า
1	ตัวอย่างประชากรจำแนกตามตัวแปรที่ใช้จับคู่	52
2	ทดสอบค่าที่การปฏิบัติตนของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงชนิดพรีอีแคลมพ์เซีย-อีแคลมพ์เซีย ที่ควบคุมอาการได้และที่ควบคุมอาการไม่ได้ รวมทุกด้าน	55
3	ทดสอบค่าที่ การปฏิบัติตนของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงชนิดพรีอีแคลมพ์เซีย-อีแคลมพ์เซีย ที่ควบคุมอาการได้และที่ควบคุมอาการไม่ได้ ด้านการรับประทานอาหาร	56
4	ทดสอบค่าที่ การปฏิบัติตนของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงชนิดพรีอีแคลมพ์เซีย-อีแคลมพ์เซีย ที่ควบคุมอาการได้และที่ควบคุมอาการไม่ได้ ด้านการพักผ่อนและออกกำลังกาย	58
5	ทดสอบค่าที่ การปฏิบัติตนของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงชนิดพรีอีแคลมพ์เซีย-อีแคลมพ์เซีย ที่ควบคุมอาการได้และที่ควบคุมอาการไม่ได้ ด้านการฝากครรภ์	60
6	ทดสอบค่าที่ การปฏิบัติตนของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงชนิดพรีอีแคลมพ์เซีย-อีแคลมพ์เซีย ที่ควบคุมอาการได้และที่ควบคุมอาการไม่ได้ ด้านการสังเกตอาการผิดปกติ	61
7	การรายงานของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงชนิดพรีอีแคลมพ์เซีย-อีแคลมพ์เซีย เกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตนในด้านการรับประทานอาหาร	63

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตาราง		หน้า
8	การรายงานของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงชนิด พรีอีคลัมป์เซีย-อีคลัมป์เซีย เกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตน ในด้านการพักผ่อนและออกกำลังกาย	68
9	การรายงานของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงชนิด พรีอีคลัมป์เซีย-อีคลัมป์เซีย เกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตน ในด้านการฝากครรภ์	71
10	การรายงานของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงชนิด พรีอีคลัมป์เซีย-อีคลัมป์เซีย เกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตน ในด้านการสังเกตอาการผิดปกติ	73